

Pausa den storskaliga tillsynen av enskilda avlopp i Umeå

Ett enskilt avlopp är en avloppsanläggning som inte är ansluten till det kommunala avloppsnätet. De återfinns framför allt på landsbygden, där det inte finns ett utbyggt avloppsnät. Totalt finns det omkring 950 000 enskilda avlopp i hela landet, varav runt 700 000 är anslutna till en eller flera toaletter. I Umeå kommun finns det ca 7300 små avloppsanläggningar.

Det är kommunerna som bedriver tillsyn av små avloppsanläggningar. Tillsynen medför en kostnad för fastighetsägare med enskilda avlopp. Om kommunen anser att åtgärder av anläggningen behövs, så kan kostnaderna i vissa fall bli stora för fastighetsägaren. Ibland kan kostnaderna till och med bli större än fastighetens totala värde. Saknas det tydliga bevis på att en anläggning orsakar problem, kan åtgärderna bli orimliga i förhållande till den nytta de faktiskt gör.

Umeå kommun genomför just nu en omfattande tillsyn av enskilda avlopp i kommunen, vilket förväntas pågå i fyra år. Kommunens hantering har mött kritik bland både berörda Umeåbor och bland experter och har skrivits om upprepade gånger i artiklar och insändare.

Det finns olika bilder av hur omfattande miljöproblem det finns kopplat till enskilda avlopp.

Lokalmedia har även skrivit om att kommunen inte har kunnat hitta tillstånd för ett antal avloppsanläggningar, som i vissa fall funnits under lång tid. Enligt kommunen blir det förbud att använda anläggningen när det inte går att hitta ett tillstånd, och fastighetsägarna behöver ansöka om ett nytt tillstånd. Att dokument inte hittas behöver inte nödvändigtvis betyda att det saknas tillstånd. Vissa fastighetsägare har fått beslut om förbud, trots att det funnits godkända besiktningar.

Enligt kommunens beslutade utvecklingsstrategi för vatten och avlopp finns målsättningen att alla avloppsanläggningar ska uppfylla miljöbalkens reningskrav senast år 2027. Den omfattande kritiken och de konsekvenser beslutet fått för många Umeåbor gör det nödvändigt att göra ett omtag och pausa projektet. Tidsramen för tillsynen bör ses över, och det sätt som arbetet bedrivs behöver också utvärderas.

Med anledning av detta föreslår jag att kommunfullmäktige beslutar

att pausa projektet med den omfattande tillsynen av enskilda avlopp i kommunen

att slutåret 2027 - för att uppfylla gällande reningskrav - rivs upp.

att uppdra till miljö- och hälsoskyddsnämnden att ta omtag i frågan om tillsyn av enskilda avlopp, genom att se över tidsramen för projektet samt utvärdera hur arbetet har fungerat, i syfte att göra det tydligare och enklare för fastighetsägare i kommunen som har enskilda avlopp.

Umeå 2025-08-13

Elmer Eriksson (M)